

Regler för att ge studentsammanslutningar ställning som studentkår vid Umeå universitet

Föredragande

Biträdande universitetsdirektör Per Ragnarsson, utredare Ester Roos-Engstrand

Sammanfattning

Regelverket reglerar formerna för att ge studentsammanslutningar ställning som studentkår för en period av tre år och det definierar verksamhetsområde för kårerna. I regelverket framgår även ansökningsförfarandet samt hur uppföljning av avtalen sker. Regelverket definierar även prioriterade områden av studentinflytande och tjänsteköp av studentkårerna vid Umeå universitet

Beslut

Universitetsstyrelsen beslutar

1. avseende regler för att ges ställning som studentkår vid Umeå universitet:

- 1.1. Universitetsstyrelsen ska efter ansökan besluta att en eller flera studentsammanslutningar vid universitetet ges ställning som studentkår
- 1.2. Ett sådant beslut ska gälla i tre år, om sammanslutningen uppfyller de krav som formuleras i nedanstående kriterier.
- 1.3. En studentkår ska vid Umeå universitet ha som huvudsakligt syfte att bevaka och medverka i utvecklingen av utbildningen och förutsättningar för studier vid universitetet
- 1.4. Verksamhetsområdet för en studentkår vid Umeå universitet får inte omfatta mer än hela Umeå universitet och ska sammanfalla med minst en organisatorisk eller geografisk avgränsad del av universitetet. Ett organisatoriskt avgränsat verksamhetsområde vid Umeå universitet måste omfatta minst en fakultetsnämnds ansvarsområde och vara organiserat vid campus Umeå
- 1.5. En studentkår vid Umeå universitet ska vara demokratiskt uppbyggd och kunna representera studenterna inom kårens tilldelade verksamhetsområde
- 1.6. Alla studenter inom en studentkårs verksamhetsområde vid Umeå universitet ska ha rätt att vara medlemmar i kåren. Den student som är medlem i studentkåren ska ha rösträtt vid val till studentkårens högsta beslutande organ
- 1.7. För en sammanslutning som ansöker om kårstatus vid Umeå universitet ska det finnas stadgar och en styrelse. Stadgarna ska ha antagits av sammanslutningens medlemmar.

I stadgarna ska följande anges:

1. sammanslutningens ändamål och verksamhetsområde,
 2. vilket som är det högsta beslutande organet och hur det utses,
 3. hur beslut av det högsta beslutande organet och av styrelsen fattas och ges till kända,
 4. hur inträde i och utträde ur sammanslutningen sker,
 5. hur ansvarsfrihet för styrelsen beviljas,
 6. hur stadgarna ändras
 7. hur sammanslutningen upplöses.
- 1.8. En studentkår vid Umeå universitet ska föra ett register över sina medlemmar. Studentkåren ska årligen till universitetet redovisa sin verksamhet och hur många studenter som är medlemmar. På begäran av universitetet ska studentkåren tillhandahålla universitetet sitt medlemsregister
- 1.9. Ställningen som studentkår kan återkallas under pågående treårsperiod, om studentsammanslutningen inte längre uppfyller de krav som ställs i Högskolelagen 4 kap 9-14 §§ eller om studentkåren skriftligt ansöker om det. Studentkåren ska beredas tillfälle att yttra sig innan ett beslut om återkallelse fattas

2. avseende ansökningsförfarande för att ges ställning som studentkår:

- Ansökningsperioden inleds den 18 december 2015
- Sista datum för studentsammanslutningar att ansöka om ställning som studentkår är den 20 januari 2016
- Beslut om vilken eller vilka studentsammanslutningar som får ställning som studentkår fattas av universitetsstyrelsen vid sammanträdet den 18 februari 2016
- Till ansökan om att få ställning som studentkår vid Umeå universitet ska följande uppgifter bifogas:
 - Namn på studentsammanslutningen
 - Sammanslutningens nuvarande antal studentmedlemmar
 - Vilket/vilka verksamhetsområde/n/ som avses
 - Sammanslutningens stadgar
 - Sammanslutningens syfte med verksamheten
 - Form för utseende av styrelsemedlemmar
 - Form för utseende av föreningens högsta beslutande organ och hur detta organs beslut fattas och tillkännages samt hur ansvarsfrihet för styrelsen behandlas
 - Beskrivning av hur revision av sammanslutningens verksamhet såväl innehållsligt som ekonomiskt kommer att genomföras
 - Procedur för inträde och utträde ur sammanslutningen
 - Bestämmelse om hur stadgarna fastställs
 - Bestämmelse om hur sammanslutningen upplöses
 - Förteckning över samtliga handlingar som vill åberopas för ansökan

3. avseende uppföljning av studentkårers verksamhet och medlemsantal:

- En gång varje verksamhetsår ska studentsammanslutningar som givits ställning som studentkår inrapportera verksamhetsberättelse, stadgar, årsredovisning, revisionsberättelser och medlemsantal till Planeringsenheten
- Planeringsenheten granskar att den eller de studentsammanslutningar som fått ställning som studentkår uppfyller de krav som ställs i lagstiftningen
- Planeringsenheten ges i uppgift att särskilt följa upp hur studentkårerna använt det ekonomiska stödet, och vilken student- och universitetsnytta detta bidragit till

4. avseende prioriterade områden av studentinflytande och tjänsteköp av studentkårerna vid Umeå universitet

- Genom tjänsteköp av studentkårerna avser Umeå universitet att säkerställa ett starkt studentinflytande inom de prioriterade områdena studentmedverkan, delaktighet i kvalitetssäkringen av utbildningen, studiesocialverksamhet och kontaktskapande verksamhet
- en årlig ersättning om 121,46 kr/helårsstudent (helår, från och med 1 juli 2016) inom det eller de verksamhetsområden som studentkåren ansvarar för ska betalas ut av universitetet. Finansiering sker genom universitetsgemensamma funktioner
- en årlig avstämning av antalet hst ska genomföras, om avvikelsen är mindre/större än 2 procent ska ersättningen justeras
- denna ersättning ska årligen indexregleras i enlighet med statens indexreglering av Umeå universitets anslag
- fakulteterna och Lärarhögskolan vid Umeå universitet (LH) har skyldighet och möjlighet att köpa tjänster från studentsammanslutningar inom spannet 63-150 kr per helårsstudent
- universitet och studentkårer ska komma överens om ett tjänsteköpsavtal som omfattar samtliga tjänster som universitetet ska köpa under treårsperioden
- fakulteterna och LH ska ha möjlighet att ansöka hos rektor om dispens att genomföra mer tjänsteköp än ovan angivna maximala nivå, ansökan ska vara tydligt motiverad

Bakgrund

Kårobligatoriet avskaffades den 1 juli 2010 genom förändringar i högskolelagen (1992:1434) och införandet av en särskild studentkårsförordning (SFS 2009:769). Förändringen innebar i korthet att medlemskap i studentkår blev frivilligt och att den som vill starta en studentsammanslutning kan få status som studentkår för en treårsperiod av universitets eller högskolans styrelse. För att trygga studentinflytandet kom staten dessutom att ge lärosätena ett bidrag på 105 kronor per student och år.

Universitetsstyrelsen beslutade den 17 december 2009 att fastställa *Regler för att ge studentsammanslutningar ställning som studentkår vid Umeå universitet* (Dnr UmU: 200-3275-09). Reglerna anger utifrån lagstiftning, former och process för beslut om givande av ställning som studentkår, uppföljning av beviljade kårers verksamhet och medlemsantal samt ett angivande av vad prioriterade områden av studentinflytanden bör vara. Den 15 april 2010 beslutade universitetsstyrelsen att utifrån ovanstående regler och inkomna ansökningar bevilja ställning som studentkår för Umeå medicinska studentkår med medicinska fakulteten som verksamhetsområde, Umeå naturvetar- och teknologkår med teknisk-naturvetenskapliga fakulteten som verksamhetsområde samt Umeå studentkår med humanistiska fakulteten, samhällsvetenskapliga fakulteten samt Lärarhögskolan som verksamhetsområde, för perioden 2010-07-01–2013-06-30 (Dnr: UmU 190-8-10). Styrelsen beslutade om ett justerat regelverk 2012-12-11 och därefter inleddes en ny ansökningsomgång. Nya avtal tecknades med ovanstående kårer under perioden 2013-07-01 till 2016-06-30.

Föreliggande revidering av regelverket inför kommande treårsperiod 2016-07-01-2019-06-30 avser främst mindre förändringar samt några mindre tillägg.

Lagar och förordningar

Regler för vad som krävs för en särskild studentsammanslutning för att få ställning som studentkår vid Umeå universitet är viktigt. Först och främst är det en fråga om att de studentkårer som ges kårstatus uppfyller de krav som regleras i lag. Att beviljas kårstatus är förenat med ansvar och skyldigheter. Den eller dessa studentsammanslutningar får rätten att utse studenter till alla beslutande och beredande organ vid universitetet. Beslut om givande av ställning som studentkår, deras ställning och uppdrag anges i följande författningar:

- Studentkårsförordningen (2009:769)
- Högskolelagen (1992:1434), 4 kap. 8–14 §§
- Högskoleförordningen (1993:100), 1 kap. 7 § och 11 §

Ställning som studentkår

Beslut om vem eller vilka som ges ställning som studentkår vid Umeå universitet fattas av universitetsstyrelsen och beslutet ska omprövas vart tredje år. Ställningen som studentkår kan återkallas under pågående treårsperiod, om studentsammanslutningen inte längre uppfyller de krav som ställs i Högskolelagen 4 kap 9-14 §§ eller om studentkåren skriftligt ansöker om det. Det är studentsammanslutningarna själva som ansöker om ställning som studentkår och i sina ansökningar till universitetet ska sammanslutningarna utifrån fastställda kriterier redogöra för sin organisation, sitt medlemsantal och sin verksamhet. I ansökan till universitetsstyrelsen ska studentsammanslutningarna också ange vilket verksamhetsområde de avser att representera.

Verksamhetsområden

Verksamhetsområdet för en studentkår får enligt högskolelagen inte täcka mer än en högskola och ska sammanfalla med minst en organisatorisk eller geografisk del av högskolan. I sin ansökan om ställning som studentkår ska studentsammanslutningarna ange vilket organisatoriskt och/eller geografiskt verksamhetsområde de avser att representera, endast en sammanslutning kan representera ett specifikt verksamhetsområde. Däremot är det möjligt att få ställning som studentkår för flera verksamhetsområden samtidigt. I enlighet med universitetsstyrelsens beslut utgör det minsta verksamhetsområde som representeras av en studentkår vid Umeå universitet en fakultetsnämnds ansvarsområde och de befintliga studentkårerna vid Umeå universitets campus företräder studenterna även vid de andra campusorterna.

Ansökningsförfarande samt beslut

Studentsammanslutningar vid Umeå universitet ska ansöka om ställning som studentkår och beslut ska fattas i universitetsstyrelsen. Enligt studentkårsförordningen ska studentkår (SFS 2009:769) till sin ansökan foga sina stadgar och de övriga handlingar som sammanslutningen vill åberopa i ärendet. Universitetet anger även kompletterande anvisningar som stöd vid utlysningstillfället. Universitetet anger tidsplan för ansökningsförfarandet, där det framgår när information om möjligheten att söka ställning som studentkår ska tillkännages, sista datum för ansökan och tidpunkt för det universitetsstyrelsemöte då frågan ska behandlas. Ansökningstiden ska dock alltid vara minst en månad. Utlysningen ska ske på universitets hemsida samt genom lokala medier. Universitetsstyrelsen fattar beslut på grundval av en samlad prövning av sammanslutningens förmåga att representera studenterna, föreliggande regelverk samt lagstiftningens krav på en studentkår. Om det inom samma verksamhetsområde finns studentsammanslutningar som konkurrerar om att få ställning som studentkår, ska bedömning dessutom göras av vilken sammanslutning som bäst representerar studenterna inom verksamhetsområdet, grundat på den förankring (medlemstal) som sammanslutningen har bland ifrågavarande studenter.

Beslut som har fattats om att ge en sammanslutning ställning som studentkår eller om att en studentkår inte längre ska ha sådan ställning, får överklagas hos Överklagandenämnden för högskolan.

Uppföljning

Studentkårsförordningen ger universitetet skyldigheten att vart tredje år fatta beslut om vilken eller vilka studentsammanslutningar som ska få ställning som studentkår. Detta innebär att studentsammanslutningars kårstatus regelbundet omprövas. I enlighet med högskolelagen ska därtill studentkåren årligen redovisa sin verksamhet till lärosätet inklusive hur många studenter som är medlemmar. För att formalisera och specificera uppföljningen av dessa uppgifter samt hur kårerna förvaltar sina demokratiska åtaganden ska studentkårerna årligen inrapportera verksamhetsberättelse, stadgar, årsredovisning, revisionsberättelser och medlemsantal samt på begäran medlemsregister till Planeringsenheten. Uppföljningen omfattar även det ekonomiska tjänsteköp som universitetet gör från kårerna, vilket separat ska redovisas enligt en överenskommen mall och tidsplan.

Prioriterade områden av studentinflytande att stödja ekonomiskt

Ett starkt och välfungerande studentinflytande är för Umeå universitet mycket viktigt. Studenternas medverkan i beredande och beslutande organ har länge varit en självklarhet för universitetet. Studenternas delaktighet i kvalitetssäkring av utbildningarna är viktigt för att säkerställa kvalitet i utbildningen. Även studenternas arbete med de studiesociala frågorna innebär ett större socialt sammanhang för dem som studerar vid Umeå universitet.

En stor del av studentinflytandet sker i organiserad form och kräver en viss mängd av resurser för att fungera. Detta stöd bör emellertid styras till de delar som anses särskilt prioriterade av universitetet utifrån lagstiftning och förordning, liksom att stödet ska komma *alla* studenter inom studentkårens verksamhetsområde till del, inte bara studentsammanslutningens egna medlemmar.

Prioriterade områden av studentinflytande vid Umeå universitet:

- **Studentmedverkan**

Med studentmedverkan avses den verksamhet som främst handlar om att delta i beslutande och beredande organ vid universitetet. Via tjänsteköp av studentkårerna kan universitetet främja studenters möjlighet att utöva studentinflytandet. Tjänsteköp täcker dels kostnader för att avlöna personal och förtroendevalda men universitetet anser även att det är viktigt att studentsammanslutningarna har möjlighet att utbilda sina studentrepresentanter. Inom ramen för tjänsteköp avseende studentmedverkan täcks även kostnaderna för arvode och ersättningar avseende studentrepresentation i beslutande och beredande organ vid universitetet.

Universitet ska erbjuda studentkårerna möjlighet att via universitetets webbsidor hänvisa till information om studentkårerna och deras verksamhet. Studentkårerna har också möjlighet att sprida information via universitetets nyhetsbrev riktade till studenter.

- **Delaktighet i kvalitetssäkringen av utbildningen**

Delaktighet i kvalitetssäkringen av utbildningen, på såväl grund- och avancerad nivå som för forskarutbildning, utövas främst av de studentrepresentanter som arbetar med utbildningsbevakning och råd och stöd i studiesociala frågor. Ett starkt studentinflytande förutsätter att studenter inte endast sitter med i olika organ utan även fortlöpande deltar i lärosätets dagliga arbete att kvalitetssäkra utbildningarna, delta i arbetet med att stärka arbetsmiljön och i frågor som är av studiesocial karaktär. Detta område omfattar även de situationer där studentkårerna företräder den enskilde studenten då den har olika problem i sin utbildningssituation.

- **Studiesocial verksamhet**

Studentkåren bidrar med och ska delta vid de verksamheter som universitetet ansvarar för avseende frågor av studiesocial och studentstödande karaktär, såsom: Information och rådgivning avseende studiestöd, socialförsäkringar, arbetslöshetsunderstöd, mottagning av nya studenter, aktiviteter för att underlätta övergång mellan studier och yrkesliv, exempelvis genom arbetsmarknadsdagar, samt del av kvalitetssäkring av utbildning för bl.a. samordning. Studentkårerna ska arbeta utifrån ett inkluderande förhållningssätt och i sin verksamhet särskilt beakta universitetets policys och regler beträffande likabehandling, jämställdhet, alkohol och droger etc.

Beräkning av ekonomisk ersättning till studentinflytandet

Umeå universitet har 2010 genomfört tjänsteköp av de studentsammanslutningar som har ställning som studentkår.

Den ekonomiska ersättningen till studentkåren består av tre delar. En del kommer som ett riktat statsbidrag, en del är en ekonomisk ersättning från universitetet gemensamt och en del är ekonomisk ersättning från fakultet och Lärarhögskolan. Samtliga ekonomiska ersättningar regleras i ett universitetsgemensamt avtal med varje studentkår och är den enda ekonomiska ersättning som utgår till kårerna. I detta avtal regleras även studentkårens åtagande, rapportering m.m.

1. Universitetet erhåller årligen från och med 2010 ett statsbidrag för ekonomisk ersättning till studentkårer. Detta riktade statsbidrag (1 788 tkr, år 2015) fördelas till studentkårerna i relation till antal helårsstudenter. I begreppet helårsstudent ingår studenter som ersätts från staten via grundutbildningsanslaget samt helärskandidater, däremot ingår inte studenter inom uppdragsutbildning.
2. Universitetet gemensamt ersätter studentkåren med 119,54 kr per helårsstudent (hst) och år (2015) inom studentkårens verksamhetsområde, enligt samma definition på helårsstudent som i punkt 1. Ersättningen omfattar från och med 1/7 2014 även uppdrag som huvudstuderandearbetsmiljöombud. Kostnader för år 2015 är preliminärt 2 016 tkr. Dessutom genomför universitetet gemensamt tjänsteköp av friskvård (330 tkr) media (500 tkr) samt studentbal (280 tkr). Det innebär att det samlade tjänsteköpet från universitetet gemensamt är 3 126 tkr år 2015. Finansiering sker från universitetets gemensamma funktioner.
3. Fakulteterna och Lärarhögskolan genomför tjänsteköp av sina respektive studentkårer. Tjänsteköpen varierar mellan olika områden beroende på innehåll och omfattning av köpta tjänster. Under avtalsperioden 2010-07-01–2013-06-30 är den minsta nivån för dessa köp 60 kr/hst och den maximala nivån för dessa tjänsteköp sätts till ca 106 kr/hst, detta för att minska de stora skillnader som tidigare fanns mellan de olika fakulteterna. Den högre nivån justerades till 115 kr/hst under perioden 2013-07-01 – 2015-06-30. Medlen ska gå till verksamheter som är förknippade med utbildningsbevakning, t.ex. i de situationer där studentkåren företräder den enskilde studenten som har olika problem i sin utbildningssituation. Utbildningsbevakningen ska omfatta alla studenter inom studentkårens verksamhetsområde på alla institutioner/enheter på samtliga tre nivåer (grund-, avancerad och forskarnivå), och även omfatta studenter på andra orter där universitetet bedriver utbildning. Deltagare i uppdragsutbildning omfattas inte. Studentkåren ska representera studenterna i aktuella fakultetsnämndsorgan eller motsvarande.

Universitetet ska årligen göra en avstämning av antalet helårsstudenter och om avvikelser är större eller mindre än 2 procent justeras beloppen. Ersättningen indexregleras årligen i enlighet med statens indexreglering av Umeå universitets anslag.

Fakultet och Lärarhögskolan har möjlighet att ansöka hos rektor om dispens att genomföra mer tjänsteköp än ovan angivna maximala nivå, ansökan ska vara tydligt motiverad. Humanistisk fakultet och Lärarhögskolan har ansökt hos rektor om dispens.

Ovan angivna modell för ekonomisk ersättning har fungerat bra. Mot bakgrund av detta föreslås att ovan angivna modell ska tillämpas även för nästkommande treårsperiod, dvs. fr.o.m. 2016-07-01. De ungefärliga nivåer på ersättning som anges ovan ska tillämpas för nästkommande treårsperiod inkl. att fakulteterna och Lärarhögskolan under nästkommande treårsperiod ska genomföra tjänsteköp inom spannet 63-150 kr per helårsstudent. Universitetet och studentkårerna ska komma överens om ett tjänsteköpsavtal som omfattar samtliga tjänster som universitetet ska köpa under treårsperioden.

Expediering

Studentkårer
Förvaltningschef
Fakultetsledning
Lärarhögskolan
Budgetchef